

Motion till riksdagen 2011/12:So646

av **Margareta Sandstedt och Per Ramhorn (SD)**

Utredningsteam i vårdnadstvister

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka kompetensen i samband med vårdnadsutredningar.

Motivering

En ökad medvetenhet kring familjerätternas arbetssätt och efterföljande resultat har medverkat till att brister uppvisats utifrån undersökningar som gjorts i samband med ett stort antal överklaganden från föräldrar i vissa kommuner. I en rapport som socialtjänsten gjort i Gävle framgick även att utredarna bl.a. saknade resurser och kompetens till att kommunicera med barn, vilka därmed sällan fick möjlighet att yttra sig över förhållandena. I stället valde handläggare, enligt rapporten, den ena förälderns utsaga kring barnets upplevelser, vilja och önskan som vägledande i familjestriden. Vidare framgick det i rapporten att handläggare efterlyste riskbedömningsmaterial då de saknade kunskap för att själva kunna bedöma sådant.

Efter att ha tagit del av de brister som framkommit är det av yttersta vikt att kompetensen hos dem som arbetar med vårdnadsutredningar ökar för att säkra barnperspektivet. Förmågan att bortse från förutfattade stereotyper och verkligen göra en korrekt bedömning av föräldrarnas uppgifter är nödvändigt för att i största möjliga mån stävja olyckliga konsekvenser och säkra rättssäkerheten.

Med anledning av att domstolarna i mångt och mycket är beroende av den utredning som gjorts av socialtjänsten och i hög utsträckning dömer på det underlaget, är det olyckligt att bristfälliga utredningar nu ligger till grund för felaktigheter i domskälen och domsluten. I dessa fall finns det dessutom tvingande skäl till varför man ska ställa höga krav på tillförlitligheten, vilken riktar sig till både samhällskostnader och folkhälsan.

Fel! Okänt namn på

Vårdnadsprocesser är dyra för såväl parterna som samhället. Barn riskerar även lida mycket stor skada av att föräldrarna polariseras under processens gång. Det är t.o.m. troligen rätt att säga att det finns risk för att en del föräldrar använder barnen som "slagträ" i den process som sker efter en separation, vars effekt förstärks av en tvist i familjerätten och domstolen. Utifrån detta tenderar barn att lida i två steg, dels av att föräldrarna separerar, dels av den tvist som sker i efterhand. Detta kan slutligen orsaka en livssmärta hos den unge som kan vara mycket svår att uthärda. Utifrån det bristande barnperspektivet som föreligger i nuvarande form bör även tilläggas det stora armod en del föräldrar tvingas utstå av att på oriktiga grunder bli fråntagen rätten till umgänge med sina barn, eller oron över att ens barn kan utsättas för fara genom att en olämplig förälder tillåts dela vårdnaden eller får behålla umgänget.

Utifrån att missbruk i olika former, brottslighet och splittrad familjebakgrund kan vara en starkt bidragande effekt till att föräldrar inte kan enas om vårdnaden anser vi att kompetensen måste öka bland dem som utreder vårdnadsstrider. Vi anser därför att det kan finnas ett behov av utredare i form av arbetsteam där kompetens finns på olika områden för att täcka en helhetssyn. Denna samlade kompetens är nödvändig för att ligga i fas med samhällets utveckling i stort, garantera rättssäkerheten i domstolar, garantera barnens bästa samt öka tilltron till myndigheters arbete.

Vi föreslår därför att de som gör utredningar på rättens uppdrag bör utgöras av legitimerade psykologer med inriktning på barn, missbruksutredare och socionomer. Därutöver bör teamet tillåtas arbeta flexibelt i den mån man i vissa fall bör hyra in sakkunnig expertis från annat håll.

Handläggaren är även i en unik position att kunna följa upp utredningen och handha den fortsatta kontakten med barnen, föräldrarna, missbruksvården, polisen eller domstolarna, allt vartefter det är nödvändigt.

Stockholm den 4 oktober 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Per Ramhorn (SD)